

ERDÉSZETI SZAKMUNKÁS

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program
(HEFOP) 1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”

ERDÉSZETI SZAKMUNKÁS

Feladatok és tevékenységek

Az erdő életünk elválaszthatatlan része. Környezetünkre gyakorolt jótékony hatása köztudott, ezért védelme mindannyiunk közös érdeke és feladata. Az erdő védelme nagyon fontos feladat nemcsak magunk és környezetünk hanem, az utókor számára is.

Az erdőknek hármas funkciója van:

- ◆ szolgálja a termelést (erdőtelepítés, erdőápolás, fakitermelés),
- ◆ kifejti védőhatását (környezetvédelmi szerepkör),
- ◆ jóléti, szociális szerepének tesz eleget (pihenés, üdülés, sportolás).

Az ember, a társadalom és a gazdaság igényli az erdők hármas funkciójából adódó szolgáltatásokat.

A fát természetes alapanyagként használjuk az építkezéseknél, a papírgyártásban, de felhasználható még bútorok és használati tárgyak készítésére, és végső soron még tűzifaként is hasznosítható.

Az erdők növényzete segít megőrizni a levegő és az élővizek tisztaságát. Az erdő szerepe környezetünk védelmében óriási.

Ha pihenni vágyunk eszünkbe jutnak a hegyvidéki vagy alföldi erdők, azok sétaújtjai, az erdei túraútvonalak és tornapályák, vagy az erdei tisztások. Érezzük a jó levegőt, és ha szerencsénk van csendes szemlélők módjára láthatjuk az erdőben élő kis- és nagyvadak életközösségét is a természet szépsége mellett.

Hogy mindez az érték megmaradjon, erdeink megújulhassanak és fejlődhessenek, sok - sok szakember munkájára van szükség.

Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?

Az erdészettel foglalkozó szakemberek között fontos szerep jut az erdészeti szakmunkásoknak. Az erdészeti szakmunkás legfőbb feladata:

- ◆ erdőtelepítés,
- ◆ erdőfelújítások előkészítése, végrehajtása,
- ◆ erdősítések gondozása, erdő fejlődésének biztosítása.

Az erdészeti szakmunkás részt vehet a fakitermelésben, a faanyag - felhasználási céljának megfelelő feldarabolásában, és a faanyag elszállításra való előkészítésében is. A fából készült gyártmányok előállításához, a fa elsődleges feldolgozásához is értenie kell.

Szakmai tevékenysége tehát erdőművelő, fakitermelő gépkezelő, szállító és feldolgozó jellegű is lehet.

Az erdészeti szakmunkás feladata még az erdő megőrzése, a növekvő famennyiség és vadállomány természetes környezetének biztosítása.

Ápolja az élőfa-állományt, és ellátja az ezzel kapcsolatos szakmunkákat.

Tevékenységét a helyi adottságok, a környezetvédelmi és gazdaságossági szempontok figyelembevételével végzi.

Előkészíti az erdőtelepítési, erdőgondozási, fakitermelési és értékesítési munkákat.

Megtisztítja az újraerdősítésre kijelölt területeket a hulladéktól és nem kívánatos növényi kultúráktól. Erre a célra segítségére vannak a megfelelő gépek.

Elvégzi a területrendezési és talaj-előkészítési munkákat.

Részt vesz a facserekek ültetésében.

Figyelemmel kíséri a fák fejlődését és újrafásítja a nem megfelelően fejlődő területeket.

Szükség szerint a fiatal fák alsó ágainak levágásával minőségi törzsnevelő nyesést végez.

Gyűjti az erdei magvakat és melléktermékeket.

Figyeli a rovarkártevőket, parazitafertőzéseket és egyéb betegségeket. Feljegyzi és jelenti megjelenésüket vagy terjedésüket.

Növényvédő-szereket kever és juttat ki a veszélyeztetett területre a betegségek megelőzésére, illetve kezelésére.

Őrzi az erdőt, az erdőtüzek elkerülése érdekében, illetve részt vesz a tüzek oltásában.

Ellátja az erdő területén levő utak, parkok, tornapályák fenntartási munkáit is.

Az erdővédelmi feladatok mellett munkájához tartozik még a vadvédelmi feladatkör.

Az erdészeti szakmunkás feladatait nemcsak az évszakok, hanem az időjárás is nagyban befolyásolja:

- ◆ tavasz és az ősz: a facsemete ültetés,
- ◆ tavasz és a nyár: az erdőápolás,
- ◆ tél: jellemzően a fakitermelés ideje.

Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia?

Ebben a szakmában jellemzően az alábbi gépekkel dolgoznak:

- ◆ kézi- és gépi talajművelő-, tereprendező gépek, eszközök,
- ◆ vető- és ültető gépek,
- ◆ csemete- és suhángkiemelő gépek,
- ◆ növényápoló- és növényvédő gépek, eszközök.

A fakitermelésben a hagyományos kézi eszközök (fejsze, kézfűrész) szerszámok mellett a leggyakrabban használt gép a motorfűrész.

Természetesen fadóntó és tuskózó gépekkel is dolgoznak a szakmunkások. A faanyagot rakodó- és szállítóeszközökkel, járművekkel mozgatják és szállítják.

A szakma gyakorlásához szükséges anyagok közül legjellemzőbbek:

- ◆ a termesztett fafajok,
- ◆ ezek magvai és ivartalan szaporító anyagai,
- ◆ a szerves- és műtrágyák, a növényvédő- és gyomirtó szerek.

Az erdészeti szakmunkások sokféle gépet használnak munkájuk során, ezért tüzelő-, kenő- és karbantartó-, valamint felületvédő anyagokkal is kapcsolatba kerülnek.

Hol végzi munkáját?

Az erdészeti szakmunkás szabadban, erdei környezetben, nem ritkán kedvezőtlen időjárási viszonyok között, változó munkahelyen dolgozik.

Munkaidő, munkarend

Általában, meghatározott munkaidő jellemző ebben a szakmában, de kivételek időnként előfordulhatnak: például vadászatok idején, amikor kora hajnaltól késő estig igénybe vehetik segítségüket a vadászatra kijelölt területen.

Az időjárás nagyban befolyásolja a munkaidőt.

A szabadban dolgozó erdészeti szakmunkást a természet szeretete segíti az időjárás viszontagságainak elviselésében.

Munkája során kikkel kerül kapcsolatba?

Az erdészeti munka általában csoportban, brigádban folyik, ezért jól összehangolt tevékenységet igényel.

Tevékenysége során a szakmunkásnak irányító-, szervező és ellenőrző feladatokat kell ellátnia.

Lehetséges munkakapcsolatai:

- ◆ munkatársak,
- ◆ beosztottak,
- ◆ tulajdonos,
- ◆ vezető, szakmai irányító,
- ◆ megrendelő, vevő.

Követelmények

Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?

A rendszeresen szabadban eltöltött tevékenység a teljesítőképesség tekintetében és az évszakonkénti időjárás-változás következtében, különleges követelményeket állít fel: mint pl. jó fizikai testfelépítés, kezek, karok, lábak és a gerincoszlop teljes működőképessége.

Az erdészeti szakmunka nagy megterheléssel, nehéz fizikai igénybevétellel járó, változó testhelyzetben végzett nehéz fizikai munka.

A motorfűrész kezelése nyugodt, biztos, erőteljes kézmozgást igényel.

A fa döntésekor oldalirányú látásra, a fa darabolásakor a látás és a kézmozgás összehangoltságára is szükség van.

A magok begyűjtésekor a szakmunkás magasban dolgozik, egyensúlyát meg kell tartania, szédülnie nem szabad.

A jó tájékozódó képesség segíti a munkában.

A gépek kezelésekor az összpontosított figyelem nagyon fontos. Mivel többnyire csoportban dolgozik, sokszor irányítóként, ezért határozottság és felelősségtudat kell, hogy jellemezze munkáját.

Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?

A rendszeres szabadban töltött tevékenység során előfordulhatnak egyéb egészségügyi ártalmak:

- ◆ allergia veszélyeztettség (állatszőr, növények),
- ◆ fertőzésveszély (kullancs).

A balesetveszély miatt fontos a fegyelmezettség, az óvórendszabályok betartása.

Az éles szerszámokkal végzett tevékenységek, de különösen a fadóntés fokozottan balesetveszélyesek, ezért nagyfokú figyelmet, fegyelmet és szakmai hozzáértést követel.

Az időjárás változásai és az évszakok változása megterhelő lehet a szervezet számára. Nyáron a kánikula, télen a tartós fagy, ősszel a nyirkos, csapadékban dús környezet válthat ki egészségi panaszokat, ha a szervezet érzékenyen reagál az időváltásra.

Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?

Szakorvosi vizsgálatra van szükség a képzésre való jelentkezés előtt, mert az alábbi egészségügyi problémák esetében kizáró tényezők is lehetnek:

- ◆ átlagos, vagy átlagon aluli fejlettség, izomerő,
- ◆ kezeken, karokon, lábakon, gerincoszlopon mutatkozó alaki, vagy működési rendellenesség, betegség,
- ◆ szív- és keringési rendszer bármilyen állandó rendellenessége, vagy betegsége,
- ◆ szívműtét utáni állapot - a szívbeteggondozó javaslata szerint,
- ◆ lezajlott reumás láz (5 éven belül és után) - a szívbeteggondozó javaslata szerint,
- ◆ lezajlott tbc-s, tüdő- és mellhártyabetegségek, idült hörgőhurut, tüdőasztma, hörgőtágulat,
- ◆ cukorbetegség,
- ◆ gyomor- és nyombélfekély, idült gyomorhurut,
- ◆ májgyulladás utáni állapot,
- ◆ idült vesebetegség,
- ◆ halláscsökkenés,
- ◆ epilepszia,
- ◆ szédülés,
- ◆ egyensúlyérzékelés zavara,
- ◆ látás korlátozott működőképessége.

Érdeklődés, egyéb tulajdonságok

Az erdőtelepítés, az erdőállomány ritkítása lelkiismeretességet és pontosságot igényel.

A természet szeretete elengedhetetlen ahhoz, hogy valaki erdészeti szakmunkás legyen, de a szakma gyakorlásához ez nem elég.

Elengedhetetlen a nagyfokú figyelem, összpontosító képesség és felelősségérzet.

De ugyanilyen fontos a fegyelmezettség és határozottság is. Fejlett gyakorlati érzékre van szükség.

A csoportmunka jó szervező- és kapcsolatteremtő készséget igényel.

Az erdészeti szakmunkásnak az alábbi tulajdonságokkal és képességekkel kell rendelkeznie, hogy feladatát megfelelően lássa el:

- ◆ alkalmazkodóképesség,
- ◆ megfelelő fizikai erőnlét,
- ◆ kezűgyesség,
- ◆ változó feladatokhoz való alkalmazkodás,
- ◆ összefüggések felismerése,
- ◆ stressztűrés,
- ◆ ötletgazdagság,
- ◆ tervező- és szervezőkészség,
- ◆ önálló munkavégzésre való képesség,
- ◆ jó színlátás.

Milyen tárgyakban kell jó eredményt elérni?

Ehhez a szakmához jó eredményt kell elérni az alábbi tantárgyakból:

- ◆ matematika,
- ◆ biológia.

Szakképzés

Elsősorban fiúk jelentkezését várják a szakképző iskolák, hiszen az erdészeti szakmunka nehéz fizikai igénybevétellel jár.

Mit kell tanulni a szakképzés során?

Az elméleti és gyakorlati ismereteket szakképző iskolában, tan gazdaságokban és erdőgazdaságoknál szervezett gyakorlatokon sajátítják el a szakmunkástanulók.

A képzés során az alábbi szakmai tantárgyak vannak:

- ◆ növény- és állattan,
- ◆ erdőműveléstan,
- ◆ erdőhasználat,
- ◆ erdészeti géptan,
- ◆ műszaki ismeretek,
- ◆ üzemi ismeretek
- ◆ munka- és környezetvédelem,
- ◆ szakmai gyakorlat - erdészeti gépek és eszközök használata,
- ◆ közlekedési ismeretek.

Mit kell tudni a képzésről?

A szakmai gyakorlatokon a fatermesztés, fakitermelés és géptan gyakorlati tudnivalóit sajátítják el a tanulók.

A szakmunkások motorfűrész-kezelői bizonyítványt kapnak.

A szakmunkásvizsga alkalmával jártassággal kell rendelkezni a szakterület-nek megfelelő berendezések, erő- és munkagépek üzemeltetésében, karbantartásában és a gyakrabban

előforduló kisebb hibák elhárításában, valamint a közlekedési szabályok és előírások alkalmazásában.

Ismerni kell bizonyos szinten a növényvédelmi eljárásokat, módszereket, és ismeretekkel kell rendelkezni a természet- és környezetvédelem területén is.

Tudni kell a munkavédelem, munkaegészségtan és baleset-elhárítás szabályait.

Az erdészeti szakmunkásnak motorkerékpár valamint mezőgazdasági vontatóvezetésre jogosító vezetői engedélyre is szüksége van.

Milyen iskolai előképzettségre van szükség?

A képzés feltétele az általános iskolai végzettség megszerzése.

A felvételnél figyelembevevett tantárgyakat:

- ◆ magyar nyelv és irodalom,
- ◆ történelem,
- ◆ matematika,
- ◆ biológia.

Mennyi ideig tart a képzés?

A képzési idő: 3 év

A harmadik év végén a tanulók szakmunkásvizsgát tesznek.

A szakvizsgát követően, a tanulók erdőművelő-fakitermelő szakmunkás bizonyítványt kapnak.

A tanulmányi idő alatt: a tanulók vontatóvezetői jogosítványt valamint nehéz- és könnyűgépkelzői jogosítványt szerezhetnek.

A foglalkozás OKJ azonosító száma: 33 6262 01

A szakmával kapcsolatos további információk részletesen a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet: www.nive.hu honlapján található, Szakképzési dokumentumok címszó alatt.

Szakmai gyakorlat és szakmai továbbképzés az Európai Unióban

Az alábbi honlapon különböző nemzeti és nemzetközi oktatási-képzési pályázati programok találhatóak. Így többek között az Európai Bizottság Socrates oktatási, és Leonardo da Vinci szakképzési programjai, valamint a felsőoktatásban résztvevők közép-európai CEEPUS programja.

A honlap információt nyújt a felsőoktatási rendszereket támogató Tempus III. és az Erasmus Mundus programokról, valamint az Európai Unió Kutatási és Technológiafejlesztési Keretprogramjának lehetőségeiről.

Elérhetőség: www.tka.hu

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája).

Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal
Felelős kiadó: Pirisi Károly főigazgató

Készült 1999-ben. Aktualizálva 2008-ban az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával.
A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.